

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Petri Danielis Huetii Demonstratio Evangelica

Huet, Pierre Daniel

Parisiis, 1679

IX. Disputatur de Senibus, à quibus attentata est Susannae pudicitia.

urn:nbn:de:hbz:466:1-16260

mos ad pietatem accendant. Prioribus itaque sex capitibus aliena fere visa narrat: sex sequentibus sua ipsius exponit, accurate servata utrobique serie temporum. Nam etsi undecimo capite ad annum primum Darii Medi videtur reverti, cum superiori capite annum Cyri tertium attigisset, non est ita; Angelus enim sermonem capite decimo inchoatum, undecimo persequitur, & res Darii Medi temporibus gestas refert. Atque ea præposteri hujus ordinis longe probabilior est ratio, quam quæ ab Hieronymo proponitur. Putat enim idcirco capite septimo redire Baltasarem in scenam, cum præcedenti capite res Darii narrari essent cæptæ, *quod statim historiam historiam copulavit*, hoc est, voluisse ipsum historiam quinti capitis, sexti historiam serie continuata subnectere: cum tamen capitum etiam sequentium, quæ non historias exponunt, sed vaticinia, intricatus ordo sit & perplexus. Quod si aliqua sæpius iterata occurrunt, sic habeto, non visorum eorundem repetitam esse narrationem, sed visa eadem sæpius à Deo fuisse Danieli objecta, fortasse ut ejus animum validius percellerent.

VII. Cur autem partim Chaldaice, partim Ebraice, partim etiam Græce scriptus extet liber Danielis, nobis quoque pervestigandum est. Primum enim caput, cum tribus sequentibus secundi versiculis, Ebraice scriptum habemus; sequentia ad octavum usque caput Chaldaico narrantur sermone, quæ subinde à R. Levi ben Gerson Ebraice reddita sunt; reliqua rursus Ebraico, præter orationem Azariæ, Hymnum trium puerorum, Susannæ, Beli & Draconis historias, quæ Græce scripta sunt. Ac pia sane & laudabilis doctorum virorum opinio est, qui discrepantiæ hujus causas scrutantes, consulto id factum à Daniele affirmarunt, ut sex Chaldaicis capitibus haberent Chaldaei, quæ regibus suis evenissent; sequentibus quinque docerentur Ebraei futura mysteria post exitum Babylonicum imperium, Christi adventum & interitum, Hierosolymitanam cladem, Judaicarum reliquiarum salutem, & mortuorum ad vitam revocationem. At cur tandem primum caput, cum prioribus tribus secundi versibus, Ebraice conceptum est, quo res narrantur mære Chaldaicæ? cur visa Chaldaeorum regum ad septimum usque pertinent caput, sermo vero Chaldaicus ad octavum producitur? Veneri ergo mihi videtur propius, Librum Chaldaice primum fuisse exaratum à Daniele ipso, qui Chaldaica lingua jussu Regis Babylonii fuerat imbutus, & magnum linguæ hujus usum diutina inter Chaldaeos mora comparaverat; deinde Ebraice à Judæis reductibus, in gratiam & utilitatem suæ gentis, idque publica auctoritate; demum etiam Græce ab Auctore prisce Interpretationis, ab Aquila, Theodotione, Symmacho, & aliis. Inde contigit, ut male multatis & detruncatis exemplaribus, quod labentibus annis usque nimis verum est, in ea præsertim gente, tot exiliis, ruinis, ac incendiis vastata, cum librarii ad describendum opus & recomponendum accederent, quæ in Ebraico exemplari deerant, ex Chaldaico supplere cogerentur; unde ambiguus ille fetus exortus est. Orationi vero Azariæ, Hymno trium puerorum, Susannæ, ac Beli & Draconis historiis, quod lectu jucundæ, & ad vulgi captum essent accommodatæ, contigisse puto, ut valde celebrarentur inter Hellenistas, & Alexandrinos præsertim, reliquosque Ægyptios, quorum ingenium hujusmodi deliciis & auditibus mirifice capiebatur. Inde ergo prodeunte maxima Græcorum exemplarium copia, primigenia ipsa archetypa, ut fieri assolet, neglecta jacuerunt, ac sensim denique interciderunt; vel, ut acute conjicit Origenes, à Judæis ipsis dedita opera superpressa sunt, cum majorum suorum infamiam, scelerumque vestigia alio scelere abolere starent. Quod ut felicius succederet, ipsum Historiæ Susannæ artificem, Græcum quemdam hominem nominabant, ut refert Hieronymus; Interpretem ipsum fortasse, aut commentitiam aliquam personam, pro Auctore, nefaria arte obtrudentes.

VIII. Non est nostri otii, aut instituti, ea colligere, quæ de Græcis illis libri Danielis partibus habitæ à piis juxta & eruditus hominibus adversus horum temporum Heterodoxos disputationes peperere. Duo tantum Lectorem monebo, quæ his reliquiis auctoritatem aliquam conciliare possunt: multos primum in iis Ebraicis occurrere, quod ab eruditis jamdiu est observatum; quos si quis oculis æquis perspexerit, Ebraice primitus fuisse conceptas fatebitur; deinde Judæos Historiæ Susannæ veritati non refragari, sed Libri tantum hujus, quo ea continetur, auctoritatem oppugnare, unico hoc argumento, quod Ebraicis literis consignatus non extet; cujus rei probabilem hanc dari causam ab Origene, quam dixi, quæcunque progenitorum suorum corruptelas ac impuritates monumenta continerent, summo à recentioribus Judæorum Magistris studio erasa fuisse & oblitterata.

IX. Ad opinionem suam comprobendam nonnulla affert Origenes, quæ ab Ebræo quodam sese accepisse narrat; nempe vulgata traditione inter populares ejus

Hier. in Dan.

Disputatur
cur partim
Ebraice, partim
Chaldaice,
partim
Græce scri-
ptus extet.

Orig. in Epist.
ad African.

Hier. Præf. in
Dan.

Nonnulla af-
feruntur ad
auctoritatem
Additamen-
tis Danielis
concilian-
dam.

Origen. in Ep.
ad Afric.

Disputatur
de Senibus,

à quibus at-
tentata est
Susanna pu-
dicitia.

ferri, defloccatos illos & impudicos Senes Ebræarum mulierum pudicitia hac arte illudere fuisse solitos, cum apud eas in privatis colloquiis identidem prædicaret uterque, concessum sibi à Deo, ut Christum gigneret, id lupinis auribus accipientes simplices feminas corporis sui copiam impius viris sine mora fecisse, at Susannæ castitati cum pari astu essent insidiati, vafritiem illorum prudentissimam feminam elusisse: nomina autem illis Achabo filio Coliæ, & Sedecia filio Maasæ fuisse, quos Jeremias his verbis incessit: *Ponat te Dominus, sicut Sedeciam, & sicut Achab, quos frinxit rex Babylonis in igne, pro eo quod fecerint sultitiam in Israël, & mæchati sunt in uxores amicorum suorum, & locuti sunt verbum in nomine meo mendaciter, quod non mandavi eis: ego sum iudex & testis, dicit Dominus.* Nam quod ignis supplicium infanti Susannæ falso testimonio parassent, poenam eandem, juxta Deuteronomii præceptum, quo talionis poena sancitur, relatam ipsis fuisse Ebræi volunt: cum & Chaldæi in adulteros igne animadvertere solerent, sicuti & in Chananæa ante Legem fieri solitum fuisse dicitur ex Judæ & Thamaris historia. Atque hanc narrationem, sed interpolatam Thalmudistæ recinunt. Syrus Paraphrastes ex editione Heraclienfi, non Achabum & Sedeciam, sed Amidum & Abidum appellat. Utur est, quod Senes fuisse dicuntur, id potius eorum dignitatem notat quam ætatem. Ebraice erat זקנים. Sic זקנים apud Græcos Senem & Senatorem sonat; זקן מלך, Senem & Sacerdotem. Hinc Senior Latinis. Gellius: *Seniorum hominum, & Romæ nobilium, atque in morum disciplinarumque veterum doctrina, memoriaque præstantium, disceptatio quedam fuit.* Ex Latino Senior, Gallicum *Seigneur*. Sic Senem Montis, *Le Vicil de la Montagne*, appellat Historici nostrates Regem Assassinatorum, sive potius Haschischorum, שׂוֹר אֶלְהֵי שׂוֹר: cum appellari debuisset, *Dominus Gebal*, זקן הַגִּבְעָה. Nam זקן, Dominum, sive Principem significat hoc loco. Item *Gebal*, & regionem hujus nominis sub monte Libano sitam, & montem quoque apud Arabes significat. Vera esse, quæ proponimus, non inficiabitur, qui Benjaminum Tudelensem legerit. Cujus Interpres (id enim silentio præterire non possum) in puerlem hoc loco incidit errorem, cum ait Montanos omnibus passim esse terrores, quia reges serra dissecant: cum vertere debuisset, quia reges dolo interficiunt. Decepit eum vox מַסְרָה, cujus radix est מָסַר, quæ dictio sonat, *dolo prodidit, & serra dissecuit.* Ex his quæ supra dixi, potest existimari quam non absurde, nec sine causa conjectarit Origenes, Judæos gentis suæ, optimatumque suorum famæ consulentes, tanti dedecoris memoriam sustulisse.

Disputatur
de suppositi-
titiis Danie-
lis scriptioni-
bus.
Decc. Part. 2.
Caus. 27.
Quest. 1. cap.
16.

X. Fecit præstans Danielis fama, & explicandis potissimum somniis celebrata, ut vetus quidam Onirocriticorum Auctor operi suo Somnialiorum Danielis nomen falso præscriberet. Ejus usum damnant Decreta Gratiani, ut pote supposititii & impii. At incertum est, idne, vel simile quid notaverit Synopsis, cum inter Apocrypha Danieli collocavit. Certe Additamenta Danielis non reperiuntur, quæ inter legitimos hujus Prophetæ factus ab eo recensentur. Ego vero & Latinam Christiani hominis scripturam esse puto, cum nulla ejus appareat mentio, vel in Artemidoro, vel in Achmete, nec valde antiquam, cum inter eos qui ante Artemidorum idem tractaverunt argumentum, nomen Danielis nusquam extet.

Probat
Prophetia
Danielis ymo-
tome & anti-
quitas.
Dan. 7. 1, 2.
Dan. 8. 26.
Dan. 12. 4.
Ezech. 14. 14.
1. 20. & cap.
23. 2, 3, 4.
Dan. 9. 3, 4.

XI. Sed jam tempus est ut ad probandam Libri hujus ἀντινομία & antiquitatem nos accingamus. Danieli ejus esse scriptorem, clausula hæc indicat è septimo capite, in qua sic disserit: *Anno primo Balsasar, regis Babylonis, Daniel somnium vidit: visio autem capitis ejus in cubili suo: & somnium scribens brevi sermone comprehendit; summamque perstringens ait: Videbam in visione mea nocte. Item istud è sequenti capite: Tu ergo visionem signa, quia post multos dies erit. Et ego Daniel langui. Et id etiam è capite duodecimo: Tu autem Daniel clande sermones, & signa Librum usque ad tempus statutum. Et vidi ego Daniel. Præclara ad hæc Danielis mentio apud Ezechielem, sic tanquam viri pietate & sapientia longe præstantis. Scripserat Daniel nono capite: *Et posui faciem meam ad Dominum Deum meum, rogare & deprecari in jejuniis, sacco, & cinere. Et oravi Dominum Deum meum, & confessus sum, & dixi: Obscuro Domine Deus, magne, & terribilis, custodiens pactum & misericordiam diligentibus te, & custodientibus mandata tua. Manifesto hæc imitatus est Nehemias primo capite: Cumque audissem verba hujuscemodi, sedi, & flevi, & luxi diebus multis: jejunabam & orabam ante faciem Dei celi; & dixi: Quæso Domine Deus celi fortis, magne, atque terribilis, qui custodis pactum & misericordiam cum his qui te diligunt, & custodiant mandata tua. Librum eundem se versavisse abunde testificatus est Mathathias, cum ait primo Machabæicorum: *Ananias, & Azarias, & Misael, credentes liberati sunt de flamma. Daniel in sua simplicitate liberatus est de ore leonum. Danieli notant ista ex Epistola ad Ebræos: Observaverunt ora leonum, extinxerunt impetum ignis. Danieli vero Christus nominatim appellavit, cum dixit apud Matthæum: *Cum ergo videritis abominationem desolationis, quæ dicta est à Daniele Propheta, stantem****

Neh. 1. 4.

1. Mach. 2. 39.
60.

Ebr. 11. 33.

Matth. 24. 15.